

BUDSKABER

Samrådsspørgsmål F: Vil ministeren forud for rådsmødet den 26. oktober 2015 (udenrigsanliggender - udvikling) redegøre for de udviklingspolitiske dagsordenspunkter?
Møde med Udenrigsudvalget den 9. oktober 2015

Det talte ord gælder

Jeg vil gerne forelægge punkterne på rådsmødet om udviklingspolitiske anliggender den 26. oktober.

1. Ligestilling – rådskonklusioner om EU-Gender Action Plan II
2. Migration, flygtninge og udvikling
3. Opfølgning på 2030 dagsordenen
4. Relationerne mellem EU og AVS-landene post 2020
5. Forberedelse af det humanitære verdenstopmøde

Det er forventningen, at de tre førstnævnte emner, vil få størst opmærksomhed på rådsmødet.

1. Ligestilling - Rådskonklusioner om EU-Gender Action Plan II

Ligestilling er igen på dagsordenen for rådsmødet – og denne gang skal der vedtages rådskonklusioner om EU's opdaterede handlingsplan for ligestilling og kvinders rettigheder i udviklingssamarbejdet ("Gender Action Plan 2016 - 2020").

Handlingsplanen skal gælde for 2016 – 2020 og for at sikre sammenhæng i EU's eksterne indsatser, er sigtet denne gang udvidet til, foruden samarbejdet med udviklingslande, at omfatte naboskabslande, udvidelseslande og skrøbelige stater samt indsatser i humanitære situationer. Handlingsplanen identificerer fire hovedindsatsområder:

- pigers og kvinders fysiske og psykiske integritet,
- fremme af pigers og kvinders sociale og økonomiske rettigheder samt
- styrkelse af pigers og kvinders indflydelse og deltagelse.

Hertil kommer det fjerde indsatsområde,

- at forbedre kulturen i EU's institutioner, herunder Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste, med henblik på at fremme pigers og kvinders rettigheder og ligestilling i EU's eksterne indsatser. Dette gælder i alle politiske, administrative og finansielle forhold i forbindelse med indsatserne.

Handlingsplanen tager afsæt i den forståelse, at fremme af ligestilling forudsætter ændringer af gældende normer og værdisæt, som begrænser piger og kvinder samt drenge og mænd i at nå deres fulde potentiale. Desuden omfatter handlingsplanen en målsætning om at sikre adgang til seksuelle og reproduktive sundhedstjenester, inklusive seksualundervisning.

EU's nye handlingsplan for ligestilling er et vigtigt instrument til implementering af 2030 dagsordenen. Der lægges op til at sikre kønsaspektet bredt i EU's arbejde - både i tilrettelæggelsen af konkrete programmer og i den politiske dialog med partnerlandene - og der lægges op til at styrke resultatmålingen.

Rådskonklusionerne, som rådet forventes at vedtage, indeholder bl.a. en henvisning til rådskonklusionerne fra maj, hvor der blev sikret godt sprog om seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder.

Regeringens budskab på rådsmødet vil være, at man tilslutter sig handlingsplanen og rådskonklusionerne om handlingsplanen. Regeringen lægger vægt på et højt ambitionsniveau, fokus på klare mål og resultater og bred integrering med vægt på en tilgang, der fokuserer på at fremme piger og kvinders rettigheder, herunder deres seksuelle og reproduktive rettigheder.

2. Migration, flygtninge og udvikling

Den aktuelle flygtninge- og migrationskrise har stor bevågenhed både i Danmark og resten af EU og er også på dagsordenen på rådsmødet om udviklingspolitiske anliggender.

Den 23. september vedtog stats- og regeringscheferne på et uformelt møde i Det Europæiske Råd en erklæring med en række indsatsområder, herunder:

- Grundig forberedelse af Valletta-topmødet i november, der har til formål at styrke samarbejdet mellem EU og de afrikanske lande om håndteringen af migrationsudfordringen.
- Økonomisk støtte til en EU trustfond, der skal adressere de grundlæggende årsager til tvungen og irregulær migration fra Afrika.
- Øget økonomisk støtte til humanitære indsatser i og omkring Syrien, på Afrikas Horn og i Afrika, herunder til MADAD-fonden - en EU trustfond, der adresserer krisen i Syrien.

På et uformelt rådsmøde om udviklingspolitiske anliggender den 25. september i New York blev opfølgning på erklæringen drøftet. Der var generel opbakning til EU's trustfond for Afrika og til behovet for øget humanitær finansiering, men også til behovet for investering i langsigtede udviklingsindsatser.

Rådet ventes på rådsmødet den 26. oktober at drøfte forberedelsen af Valletta-topmødet, og hvilke indspil EU kan komme med – særligt hvad angår EU's trustfond for Afrika. Derudover ventes EU's indspil til krisen i Syrien også at indgå i drøftelserne.

Regeringen arbejder for at begrænse flygtningestrømmene mod EU og hjælpe i nærområderne. Det handler om at sikre beskyttelse og adgang til uddannelse og sundhedsydelse og om at skabe indkomstmuligheder for flygtninge og fordrevne i nærområderne. Og så handler det om at styrke lokalsamfundenes evne til at absorbere de mange flygtninge. Målet er, at flygtninge kan leve i sikkerhed og værdighed og uden at være afhængige af international humanitær hjælp. Det tjener både de internt fordrevne, flygtningene og de lokalsamfund, som huser dem bedst.

[*Valletta-topmødet*]

Valletta-topmødet er i den sammenhæng en mulighed for at styrke samarbejdet og dialogen mellem EU og de afrikanske lande om de fælles migrationsudfordringer. For at opnå konkrete resultater er det vigtigt, at topmødet - baseret på et fælles ansvar og solidaritet - fokuserer på to spørgsmål:

1. Hvordan kan EU hjælpe de afrikanske lande med at sikre stabilitet og udvikling og undgå, at deres unge og ressourcer stærke borgere emigrerer?
2. Hvordan kan de afrikanske lande til gengæld hjælpe EU med at tage imod de statsborgere, som EU's medlemslande sender tilbage (tilbagetagelsesaftaler) og forhindre, at andre tager afsted?

[EU's Emergency Trust Fund]

Et konkret udkomme af Valletta-topmødet forventes at være en EU trustfond, der skal adressere de grundlæggende årsager til tvungen og irregulær migration fra Afrika. Regeringen ser positivt på forslaget om oprettelse af denne fond og er parat til at bidrage økonomisk til fonden, hvis de igangværende forhandlinger om fondens opsætning fører til et positivt resultat.

[Humanitære indsatser]

Regeringen støtter op om en øget humanitær indsats fra EU til igangværende kriser. Vi lægger vægt på, at medlemslandene følger op på erklæringen fra det uformelle møde i Det Europæiske Råd den 23. september i forhold til at yde øget økonomisk støtte til humanitære indsatser i og omkring Syrien, på Afrikas Horn og Afrika i øvrigt.

Fra dansk side yder vi, som annonceret den 17. september, et ekstraordinært bidrag på 750 mio. kr. Det bidrag går for det første til en styrket indsats i nærområderne, herunder især til Syrien og nabolande, og for det andet til initiativer under EU's samlede migrationspakke.

Regeringen vil derudover arbejde for, at EU adresserer flygtninge- og migrationsrelaterede spørgsmål i relation til for eksempel Afghanistan og andre relevante kriser.

[*MADAD-fonden*]

Et eksempel på et relevant instrument for en styrket indsats i forhold til Syrien og nabolandene er Madad-fonden, der blev oprettet i 2014. Fonden skal støtte syriske flygtninge i nærområderne, herunder Jordan, Libanon og Tyrkiet.

Regeringen hilser EU's operationaliseringen af Madad-fonden velkommen. [Opdateres på baggrund af igangværende proces: Derfor overvejer vi også, hvorvidt man fra dansk side skal bidrage til Madad-fonden.]

3. Opfølgning på 2030 dagsordenen mellem rådet (udenrigsanliggender – udvikling) og rådet (miljø)

Rådet ventes at drøfte udfordringer og muligheder i forhold til EU's opfølgning på 2030 dagsordenen i forbindelse med en fælles frokost med rådet for miljø.

Drøftelsen vil tage afsæt i slutdokumentet for 2030 dagsordenen fra FN-Topmødet. 2030 dagsordenen blev vedtaget af verdens stats- og regeringschefer på FN-topmødet den 25.-27. september 2015 i New York.

Regeringen vil arbejde for en ambitiøs opfølgning i EU, hvor alle medlemsstater bidrager. Regeringen vil arbejde for, at 2030 dagsordenen integreres i relevante EU-strategier som eksempelvis EU's strategi for Bæredygtig Udvikling og EU's miljøhandlingsplan. Derudover vil jeg

arbejde for, at EU udarbejder tematiske rapporter på udvalgte områder af 2030 dagsordenen. F.eks. rapporteres der allerede på EU's handlingsplan for ligestilling og på implementeringsmidler i form af EU's rapport herom (EU's Accountability Report).

Jeg vil arbejde for, at EU's medlemsstater – ligesom Danmark - lever op til den internationale forpligtelse om at yde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. Derudover vil jeg arbejde for mobilisering af yderligere ressourcer til udvikling gennem styrkelse af nationale skattesystemer og fremme af den private sektors rolle i udvikling.

Endelig vil vi fra dansk side opfordre til, at EU-kommissionen fremlægger forslag til EU's opfølgning på verdensmålene, herunder EU's udviklingssamarbejde.

4. Relationerne mellem EU og AVS-landene post 2020

Rådet vil på mødet skulle have en første drøftelse af det fremtidige samarbejde mellem EU og de såkaldte AVS-lande (79 lande i Afrika, Vestindien og Stillehavet). Den nugældende aftale – Cotonou- aftalen – udløber i 2020 og har dannet rammen for det politiske, økonomiske, handelsmæssige og udviklingsmæssige samarbejde de sidste 15 år.

Det forventes, at Kommissionen på mødet vil give en første orientering om den forestående proces og de initiativer, som man agter at sætte i gang, for

at være bedst muligt klædt på, når de konkrete forhandlinger med AVS-landene indledes.

Kommissionen og EU's fælles udenrigstjeneste forventes umiddelbart inden mødet at præsentere et konsultationspapir, der skal danne grundlag for en offentlig høringsproces, ligesom man frem til begyndelse af det nye år vil gennemføre en evaluering af det hidtidige samarbejde under Cotonou-aftalen. Dette skal senere lede frem til formuleringen af et egentligt forhandlingsmandat for EU.

Regeringen støtter op om denne proces og vil i den kommende tid følge sagen tæt og arbejde for, at det fremtidige samarbejde med denne gruppe af meget forskellige lande bliver så effektivt som muligt.

5. Humanitære anliggender: Forberedelse af det humanitære verdenstopmøde

Derudover vil rådet holde en orienterende debat om forberedelsen af det humanitære verdenstopmøde, der afholdes i Istanbul den 23. – 24. maj 2016. Regeringen ser topmødet, som er det første af sin slags, som en enestående mulighed for, at det internationale samfund kan drøfte håndteringen af nogle af de kæmpeudfordringer, vi står over for globalt set.

Megakriserne i Syrien og de omkringliggende lande, i Yemen, Somalia og Sydsudan er eksempler på, at det internationale humanitære system yder maksimalt, men er ved at nå grænserne for, hvad det kan levere. Der er behov for mere langsigtede tilgange og for flere penge. Det kræver, at der nytænkes.

Danmark prioriterer i forberedelsesfasen af topmødet tre hovedspor:

1. For det første et styrket fokus på beskyttelse og langsigtede løsningsorienterede indsatser i og omkring kriser og væbnede konflikter – med fokus på flygtninge og internt fordrevne. Det handler om at skabe trygge og værdige levevilkår. Og som led i det arbejder vi også for, at topmødet slår fast, at den humanitære folkeret skal håndhæves, og at beskyttelse af civilbefolkninger og humanitær adgang er dele heraf.
2. For det andet fokuserer vi på at styrke effektiviteten og sikre bedre resultater, bl.a. ved at arbejde for fælles standarder i den humanitære bistand.
3. Og for det tredje handler det om at finde nye tilgange til humanitær finansiering. Nye donorlande og den private sektor skal inddrages yderligere.

Samtidig arbejder vi i alle spor for at styrke samtænkningen af alle relevante instrumenter; Det gælder politisk dialog, kriseforebyggelse og

fredsopbygning parallelt med mere sammenhængende humanitære og udviklingsindsatser. Den humanitære bistand kan ikke stå alene.

Regeringen er enig med EU-kredsen om, at topmødet skal genbekræfte de humanitære principper om medmenneskelighed, neutralitet, upartiskhed og uafhængighed. Den europæiske konsensus om humanitær bistand er et godt grundlag for fælles EU-indspil til topmødet.